

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 15b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów, w wysokości 1000 zł na jedno dziecko.

Sytuacja taka, w kontekście problemów finansowych w kraju i w Europie, budzi wątpliwości. Zasadnym jest wobec tego ograniczenie prawa do przedmiotowego świadczenia wyłącznie do rodzin, których dochody nie przekraczają progu podatkowego.

Propozycja wprowadzenia kryterium dochodowego na poziomie 85 528 zł wynika z exposé wygłoszonego przez Prezesa Rady Ministrów, pana Donalda Tuska.

Mając na uwadze, że wśród rodzin ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka rodziny trzyosobowe stanowią około 50% wszystkich rodzin ubiegających się o to świadczenie (podczas gdy rodziny z dwójką dzieci, czyli czterosobowe, stanowią już tylko ok. 20%, a rodziny, w których rodzi się trzecie dziecko – ok. 10% ogółu) do ustalenia kryterium dochodowego przyjęto rodzinę trzyosobową.

Przyjmując zasady ustalania dochodu na potrzeby ustawy (ustalenie dochodu netto oraz przeliczanie dochodu na osobę w rodzinie) zaproponowana kwota odpowiadająca wysokości progu podatkowego (85 528 zł) wynosi 1922 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Wprowadzenie kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oznaczać będzie, że rodzice, ubiegając się o to świadczenie, zobowiązani będą do złożenia oświadczeń lub zaświadczeń dokumentujących ich dochody.

Wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania jednorazowej zapomogi podlegać będzie również procedurze weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego. W związku z powyższym konieczne jest dokonanie zmian w art. 18 i 19 ustawy, poprzez uwzględnienie w nich zmiany art. 15b,

w którym jest mowa o wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

W związku z koniecznością stosowania przepisów dotyczących postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, uchyla się art. 15c.

Wejście ustawy w życie

Proponuje się wejście w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2013 r.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana przez projekt ustawy nie jest objęta przepisami prawa Unii Europejskiej.

Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Działalność lobbingowa

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz z § 11a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Brak było podmiotów zgłaszających zainteresowanie pracami nad projektem ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowane rozwiązania dotyczą:

- podmiotów realizujących zadania ustawy w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczeniobiorców uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka na podstawie ustawy.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przesłany do następujących partnerów społecznych:

- 1) Forum Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 6) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 7) Business Centre Club;
- 8) Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych.

W dniu 22 lutego 2012 r. projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Uwagi do projektu ustawy zgłosili następujący partnerzy społeczni: NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej i Business Centre Club. Wszystkie zgłoszone uwagi zostały poddane dokładnej analizie. W efekcie wybrano rozwiązania, które w najpełniejszy sposób uwzględniają założenia dotyczące polityki rodzinnej państwa i służą realizacji ustawy. Należy podkreślić, że w związku ze zmianami dokonanymi w projekcie część z przedstawionych uwag stała się bezprzedmiotowa.

Uwzględniona została uwaga przedstawiona przez NSZZ „Solidarność”, dotycząca wzięcia pod uwagę struktury gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka przy wprowadzeniu kryterium dochodowego warunkującego prawo do tego świadczenia. W uzasadnieniu stanowiska słusznie podkreślono, że „suma dochodów rodziny nie stanowi odzwierciedlenia jej sytuacji dochodowej, gdyż przy takim samym dochodzie sytuacja finansowa rodziny z jednym dzieckiem znacznie różni się od sytuacji finansowej rodziny wielodzietnej. Zaproponowane rozwiązanie może więc prowadzić do sytuacji, gdy z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, przedmiotowego świadczenia zostanie pozbawiona rodzina wielodzietna, znajdująca się w gorszej sytuacji finansowej w przeliczeniu na członka rodziny, niż rodzina z mniejszą liczbą dzieci, która nie przekroczyła progu dochodowego”.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

- 1) W 2010 r. odnotowano 413,3 tys. urodzeń żywych, co oznacza, że w 2010 r. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono na 99,9% dzieci urodzonych (412,8 tys. świadczeń);
- 2) w okresie styczeń – wrzesień 2011 r. wypłacono ogółem 298,8 tys. jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka – na podstawie tych danych szacuje się, że ogółem w 2011 r. będzie wypłaconych 391,8 tys. zapomóg (przeciętnie miesięcznie 32,6 tys.) na kwotę 391,8 mln zł;
- 3) biorąc pod uwagę tempo spadku urodzeń żywych dzieci w latach 2010 – 2011 szacuje się, że zarówno w roku 2012, jak i w 2013, liczba urodzeń wyniesie ok. 385 tys., a tym samym potencjalne wydatki na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, gdyby nie zmienić sposobu przyznawania tego świadczenia, wyniosłyby ok. 385 mln zł;
- 4) wprowadzenie kryterium dochodowego na poziomie 1922 zł na osobę w rodzinie, biorąc pod uwagę wyniki badań GUS na temat budżetów gospodarstw domowych, oznaczać będzie, że zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka nie zostałaby wypłacona na ok. 10% urodzonych dzieci. Oznacza to ograniczenie wydatków budżetu państwa w 2013 r. o ok. 39 mln zł.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane regulacje nie wpłyną na rynek pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane regulacje nie wpłyną na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane regulacje nie wpłyną na sytuację i rozwój regionalny.